

Jaunākās Ziņas: Trešdiena, 20. oktobris, 1937

Vēlreiz - Valmieras pilskalna noslēpums

māksla un Rīgas simfoniskā orķestra

Jelgavas latviešu teātra

kopsajpulci vakar Latviešu b. b. vadīja padomes priekšs J. Brumelis. Pārskatu par teātra darbību sniedza teātra dir. Dr. A. Dargevics. Pateicoties Jelgavas pilsētas valdes un dažādu organizāciju atbalstam, teātrim radies drošs pamats. Ar valdības pabalstu teātris 18. nov. izrādīs Akuratera lugu „Viesturs”. Sapulce vienbalsīgi pieņēma budžetu 102.500 ls apmērā. Par teātra māksliniecisko vadītāju pieņēma režisoru Z. Kopštāiu. Teātra padomē ievēlēja: notāru A. Ļuļi, Dr. Dargevicu, V. Ozoliņu un P. Dālbergu. Direktijā; Dr. Dargevicu, J. Blūmentālu un Z. Vilku.

Jautājumā par senās Beverīnas at-ļ Sīmanēnu svētozoli, chronikās daudzi rašanos Valmierā vakar Latviešu senat- nātā Imera. Talivalda dēla Druvvaldi nātā Imera, Talivalda dēla Druvvalda nes pētītāju b. b. atklātā sēdē ņēma vārdu izrakumu ierosinātais Hermanis Enzeliņš. Viņš pazīstams kā daudzu rakstu un grāmatu autors, it sevišķi par Valmieras—Cēsu novada senatni. Sēdē atklājot, K. Rozītis viņu apsveica kā tās mūsu senatnes pētnieku grupas izcilu pārstāvi, kam pēdējos 10 gados šie uzdevumi bijuši sirdslieta. Referāta ievadā H. Enzeliņš pasvītvoja, ka izrakumiem Valmierā bijis jāatbild uz jautājumu, vai te senāk atradusies senču pils?

Ž. Klotes dziesmuvakars.

Klote pieskaitāma jaunās paaudzes dziedoņiem, kas savos meklējumos vēl atrodas krustceļos. Māksliniecei nelīdīga, patīkama tembra balss, izkopta vācu vokālās skolas- gaumē. Dziedonei, tomēr daudz vēl jāstrādā, lai rastu īstāku vokālās mākslas gatavību. Nopietnāka vērtība piegriežama legato dziedājumiem, lai panāktu izlīdzinātāku skaņu plūdumu. Klotes dziesmu izpildījumi izcēlās ar labu muzikālu gaumi un iezīmīgu iztulkojumu. Četras prof. J. Mediņa dziesmas un Mocarta „Vijo-Ute” priekšnesumā izskanēja dzīvi, pārskatāmi. Meijerbēra operas „Dinoras” ārijā kolorātūrās varēja vēlēties vairāk tehniskas skaidrības un viēgūrma. E. Brusubārda.

Bernhards Rivošs vakar konservatorijā bija sarīkojis savu koncertu. Jauns, spējīgs pianists, kā debijai sekojām ar interesi. R. spēles disciplīnas piesavinājies ārzemēs (sveizrakumu vadības slēdzieniem)

. viņš nevar piekrist. Tie neesot diezgan pietiekoši, lai sniegtu šinī jautājumā noteiktu atbildi. Katrā ziņā Valmieras novada mūžu aktis sākās pirms ordeņa pils (1283. g.) un < Sīmaņa baznīcas celšanas. Tās tālākā senatne vēl miglā. Tās apkaimē daudz izcilu senvietu — Zilais kalns, pils pie teiksmainā Burtnieku ezera, pats ezers, Imera, kur darbojies chronists Indriķis, senrakstos daudz zinātā Trikāta. Viss liecina, ka Valmierai bijusi izcila nozīme jau aizvēsturē. Tā domā arī vairāki zinātnieki. Daži te sakās atraduši Varidota pili Autiņi, agrākās publikācijās arī prof. F. Balodis un viņa tēvs. Laakmans domā, ka tā, atradusies Sārmukalnā, bet, līdzīgi krieviņam-Liet galietim, raksta, ka Valmierā bijusi Beverīna. 1601. un 1624. g. vakar grāmatas pierāda, ka toreiz pie Kangaru Pekaskalna nekādu „Bebru māju” nav bijis. Tās tikai vē-

lāk te ditrnājis ienācējs Pāvuls no citām „Bebru mājām”. Valmieras bruņinieku pils pagalma izrakumi izdarīti neizdevīgā vietā. Būtu nepieciešams pārmeklēt šo pilskalnu arī citos

jeras gaitas dažkārt panākumus vairāk nodrogina griba, darbs, neatlaidība, šo spēju Rivoāam netrūkst. J. Z ā I i t s.

J. AKURATERA PIEMIŅAS VAKARU rīko Penklubs 3. novembrī. Piemiņas runu teiks dzejnieks Kārlis Skalbe.

PĀVILU ROZĪTI PENKLUBA pieminēs 1. decembrī. Par viņa darbiem runās rakstnieks A. Erss.

Nacionālā opera. Trešdien, 20. okt., „B a - ņuta”. Ceturtdien, 21. okt., „Velna jātnieks”.
Piektdien, 22. okt., „Korsārs”.

Dostāla operetes „Klīvija” pirmizrāde Nāc. operā ceturtdien, 28. okt. Sī pirmizrāde neietilpst abonementā un abonentiem, kas vē-las savas vietas paturēt min. izrādē, jāpaziņo par to operas kasē līdz 21. okt. vakaram.

Operu „Trllbi”. pēc ilgāka laika, atjaunos Nacionālā operā diriģenta T. Reitera vadībā. Galvenās lomās M. Brechmane-Stengele, A. Kaktiņš un N. Vasiļjevs.

Nacionālais teātris. Trešdien, 20. okt., Līlijasštengeles viesizrādē pirmo reizi Oskara Vailda komēdija «Nenozīmīgā sieviete”. Ceturtdien, 21. okt., Teodora Lāča viesizrādē „Helgolandes varoņi”. Piektdien- Līlijas štengeles viesizrādē « Nenozīmīgā sieviete”.

Dailes teātris. Trešdien, 20. okt., „Zaļā pļavā”. Ceturtdien, 21. okt., „Krauklītis” Piektdien, 22. okt., pirmo reizi Jelgavas pils cēlēj s”.

Dailes teātra mazais ansamblis. Trešdien, 20. okt., pl. 8 vak., Rumpmuižas ielā 3, „Zelta atslēga”.

Jelgavas teātris. Piektdien, 22. okt., pirmizrāde „Slinkā sieva”; 23. okt. „Arsta noslē-pums”; 24. okt. Penkulē „Jauno siržu tilts”.

Liepājas teātris. 20. okt. „Savs kaktiņš, savs stūrītis zemes”, 21. okt. pirmizrādē „Draudaru vedekla”, 22. okt. „Jauno siržu tilts”, 23. okt. „Nāra”, Vaiņodē „Meitene Irene”, 24. okt. dienā .. Meitene Irene”, vakarā „Draudaru vedekla”. * cē, pie A. Freija). Nopietno, ar gaumi izvēlēto programmu viņš atskaņoja droši, uzrādot ievērojamu tehnisku izveicību. Ir Bēthovenā, Debisī, Skrabinā un šūmanī gan izteismīgāk veidojās vēl tikai straujākie, ska-ļākie, virtuozi-tātē brāzmojošie posmi, kuj-os R., kā vērojām, centās izcelties ar spēles sparū, bravūru, temperamentu. Bet visas šīs īpašības ir mērķtiecīgas, labas tikai tad, ja tās rod ciešākas saistības ar gaumi, intelli-ģenci un parādās muzicēšanā bez klajas afektācijas. Šāda īstāka līdzsvaro-juma gaumes, intelliģences un tehnīkas attiecībās vēl jautām maz, kādēļ arī liriskie, romantikas apdvestie, trauslākā, un rāmākā izteismē sacerētie darbi vai to atsevišķās daļas izskanēja bālāk, vienmuļāk. Un īpaši tas sakāms par Skrabinā intīmākajām prelīdēm CP, G, cis, F), kurās pianistam, diemžēl, neizdevās apliecināt lokanāku muzikalitāti. Bet kar

virzienos, vēl vairāk padziļināt grāvja tranšeju ārpus mūriem. Šis grāvis, domājams, ir senču veidots . Tas turpmāko pētījumu uzdevums, kuriem valmierieši jau vāc līdzekļus. Noslēgumā referents sniedza saistošu ieskatu Valmieras novada

ujšu iesnām vauuieras iuuaust

kultūrvēsturē, zīmīgās ainās raksturojot tās daudzos darbiniekus, brāļu draudzes kustību, zemnieku cīņas par savām tiesībām, — līdz tās izveidošanai par tīri latvisku pilsētu. To smagos apstākļos veikusi zemniecības un no tās vidus nākušo darbinieku izlase, kam arī Latvija var pateikties par saviem sasniegumiem. —? Pārrunās pasvītēja, ka Valmieras aizvēstures mūžu aktis nevar uzskatīt par noslēgtām: tās pilskalna noslēpums joprojām neatrisināts.

Dzīvās debatēs piedalījās vairāki senatnes pētnieki. Ms.

„Fortissimo” 10 g. jubilejas ieskaņas koncerts svētdien konservatorijā. Programmā sešas kantātes, starp kurām pirmatskaņojums A. Kalniņa Amerikā komponētā kantāte „Jūra”.

A. Andrejevs, Liepājas operas tenors, nākamā nedēļā dziedās Parīzes radiofonā prof. J. Vītola un citu latvju komponistu dziesmas.

Laumas Reihholdes klaviervakars 4. nov. Latvijas konservatorijā.

Cand. hist. Angelika Gailīte uzrakstījusi vēsturisku apcerējumu „Vecpiebalgas draudzes skola”. Grāmata ar vairākām ilustrācijām tekstā iznāks A. Gulbja apgādniecībā.

Latvju salona mūzikas skaņdarbi mazam orķestrim iznākuši „Largo” apgādībā. Pirmā grupā izdoti: J. Kalniņa „Latvju rapsodija” un „Polka”, K. Veilanda „Pavasara valsis”, B. Kalēja „Šūpla dziesma”, L. Garūtas „Teika” un J. Vītoliņa „Zemnieku deja”.

A. Žilinska vieglklaviergabali (3 burtnīcas), iznākuši O. Krolla nošu izdevniecībā. Daugavpils teātris. 21. okt. pirmizrāde Buss Feketes luga „Augstāk par mīlu”. Rež. J. Lušovskis.